

КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

Анотація. Досліджено окремі аспекти контролю якості аудиторських послуг в Україні.

Аннотация. Исследованы отдельные аспекты контроля качества аудиторских услуг в Украине.

Annotation. The article examined some aspects of the quality control of audit services in Ukraine.

Ключові слова: аудит, моніторинг, якість аудиторських послуг, контроль якості.

Сучасний стан ринку аудиторських послуг характеризується тим, що фірми функціонують на ринку здебільшого не завдяки якості послуг, а їх кількості. Тому з метою збільшення свого прибутку окремі аудиторські фірми порушують законодавчі та етичні норми, про що свідчать випадки підтвердження недостовірної фінансової інформації, яка істотно перекручує дійсний фінансовий стан і результати діяльності суб'єкта господарювання. Це свідчить про незадовільну якість аудиту, відсутність дієвого, систематичного контролю з боку регулюючих органів і зумовлює необхідність удосконалення системи контролю за якістю аудиту в Україні.

Істотний внесок у вивчення проблем аудиту та контролю його якості зробили такі вітчизняні вчені: Сопко В. В., Бутинець Ф. Ф., Голов С. В., Білуха М. Т., Усач Б. Ф., Рудницький В. С., Суйц В. П., Кірейцев Г. Г., Шеремет А. Д., Данилевський Ю. О., Кулаковська Л. П., Піча Ю. В., Редько О. Ю. та ін. Більшість дослідників зазначають, що однією з істотних проблем сучасного аудиту є саме низька якість аудиторських послуг.

Метою дослідження є вивчення різних аспектів організації контролю якості аудиторських послуг.

Під якістю аудиторських послуг розуміють системне дотримання реальної професійної незалежності, вимог чинного законодавства та стандартів аудиту, дотримання Кодексу професійної етики і професійної діяльності у сфері аудиту [1, с. 48].

Система контролю якості роботи аудитора (аудиторської фірми) – це система заходів, яка має охоплювати політику та процедури контролю, спрямовані на забезпечення виконання всіх аудиторських перевірок і надання супутніх аудиту послуг відповідно до міжнародних стандартів аудиту та чинного законодавства, яке регулює аудиторську діяльність в Україні [2, с. 42]. Контроль якості аудиторських послуг поділяють на зовнішній та внутрішній.

Зовнішній контроль забезпечується шляхом проведення перевірок відповідними органами управління у сфері аудиторської діяльності та моніторингу діяльності аудиторських фірм і приватних аудиторів.

Виконавцями зовнішнього контролю якості аудиторських послуг можуть бути: Аудиторська палата України, Спілка аудиторів України та залучені до перевірки аудиторські фірми (аудитори), які не повинні бути зацікавлені у результатах контролю якості роботи аудиторської фірми, котра буде перевірятись, і представники інших громадських організацій, які здійснюють незалежний громадський нагляд [2, с. 42].

Аудиторська палата України за останні роки ухвалила надзвичайно важливі нормативні документи з питань контролю за якістю аудиторських послуг, а саме:

Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг 1 "Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг" [3];

Положення про зовнішні перевірки системи контролю якості аудиторських послуг.

Оскільки незалежна програма зовнішніх перевірок не завжди може забезпечити достатній рівень якості аудиторських послуг, необхідно сформувати ефективну систему внутрішнього контролю їх якості.

Систему внутрішнього контролю організовує керівництво для того, щоб забезпечити впевненість у досягненні цілей у ракурсі надійної перевірки достовірності фінансової (бухгалтерської) звітності, ефективного використання ресурсів, а також відповідності діяльності нормативно-правовим актам [4, с. 173]. Для створення та функціонування внутрішньофірмової системи контролю якості за наданими аудиторськими послугами необхідно використовувати Міжнародний стандарт аудиту 220 "Контроль якості під час аудиту історичної фінансової інформації" [5] та Міжнародний стандарт контролю якості № 1 "Контроль якості для фірм, що виконують аудит та огляд історичної фінансової інформації, а також інші завдання з надання впевненості, та надають супутні послуги".

Упровадження системи зовнішнього і внутрішнього контролю якості аудиторських послуг є одними з найактуальніших завдань сучасного незалежного аудиту в Україні. Оскільки забезпечення якості аудиторських послуг – це основний професійний принцип, який гарантує впевненість громадськості та наглядових органів у тому, що аудитори та аудиторські фірми у своїй роботі дотримуються встановлених стандартів аудиту та етичних норм. Водночас цей підхід є стимулом для професіоналів удосконалювати свою роботу і гарантує розвиток аудиторської діяльності в майбутньому.

Наук. керівн. Синюгіна Н. В.

_____

_____

Література: 1. Редько О. Ю. Якість аудиторських послуг: філософія та міфологія / О. Ю. Редько // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 1. – С. 46–54. 2. Петрик О. А. Організація і методика аудиту підприємницької діяльності : навч. посібн. / О. А. Петрик, Д. Є. Свідерський, В. Я. Савченко. – К. : Вид. КНЕУ, 2008. – 472 с. 3. Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг 1 "Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг", затверджене рішенням Аудиторської палати України № 182/4 від 27.09.2007 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.apu.com.ua>. 4. Кулаковська Л. П. Організація і методика аудиту : навч. посібн. / Л. П. Кулаковська, Ю. В. Піча. – К. : Вид. "Каравела", 2006. – 560 с. 5. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2007 року : пер. з англ. О. В. Селезньов, О. Л. Ольховікова, О. В. Гик та ін. – К. : ТОВ "ІАМЦ АУ "Статус", 2007. – 1172 с.